

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Postboks 2600

7734 STEINKJER

Svar på tilsynsrapport etter tilsyn med Indre Fosen kommune og Stadsbygd skole - tema "Tidlig innsats"

Bakgrunn

Fylkesmannen åpnet 22. februar 2019 tilsyn med temaet tidlig innsats i Indre Fosen kommune. Undersøkelsene ble gjort både på skolenivå ved Stadsbygd skole og på skoleeiernivå i Indre Fosen kommune. Selve tilsynsdagen ble satt til 24. april, 2019. På grunnlag av dokumentasjon oversendt Fylkesmannen før tilsynsdagen, egenvurderingsskjema fra skoleeier, skoleledelse og ansatte, samt intervju gjennomført den 24. april, har Fylkesmannen utarbeidet en Tilsynsrapport, hvor det er pekt på lovbrudd på § 1-4 i forskrift til opplæringsloven, og §13.10 annet ledd i opplæringsloven. Følgende pålegg er varslet:

1. *Indre Fosen kommune må sørge for at elever på Stadsbygd skole som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd. Indre Fosen kommune må i denne forbindelse se til at skolen:*
 - *Iverksetter tiltak raskt for elever som står i fare for å bli hengende etter i regning*
 - *Gir egnet intensiv opplæring i regning som møter den enkelte elevs behov*
 - *Følger opp at iverksatte tiltak gir elevene økte ferdigheter i regning slik at forventet progresjon blir nådd*
2. *Indre Fosen kommune må sørge for å ha et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolene gjennomfører tidlig innsats etter forutsetningen jf. Opplæringsloven §13-10 (2) og forskrift til opplæringsloven §1-4. Indre Fosen kommune må i denne forbindelse:*
 - *Bruke innhentet informasjon til å vurdere om skolens arbeid innenfor tidlig innsats er i samsvar med regelverket*
 - *Følge opp at skolen innarbeider ny praksis dersom det er nødvendig*
 - *Innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere, og følge opp praksis som ikke er i samsvar med regelverket om tidlig innsats.*

Skolenivå

På skolenivå konkluderte Fylkesmannen etter tilsynet at:

- *Stadsbygd skole iverksetter ikke tiltak raskt for elever som står i fare for å bli hengende etter i regning*
- *Tiltakene er ikke rettet mot den enkelte elevs behov for å øke ferdighetene i regning*
- *Stadsbygd skole følger ikke opp at iverksatte tiltak gir økte ferdigheter i regning*

Følgende tiltak skal gjennomføres ved Stadsbygd skole og de andre skolene i Indre Fosen kommune for å rette opp de feil og mangler som Fylkesmannen fant under tilsynet om tidlig innsats:

1. Ekstern vurdering for utvikling

Fosen-nettverket, hvor alle skolene i Indre Fosen kommune er deltakere, har gjennom Dekom inngått en samarbeidsavtale med NTNU i forbindelse med ekstern skolevurdering. Dette innebærer at alle skolene på Fosen vil få oppfølging av veiledere fra UH i utviklingsarbeidet på skolene etter gjennomført ekstern vurdering. Plan for ekstern vurdering for utvikling for skolene i Fosen-regionen 2018 – 2023 er vedlagt.

Stadsbygd skole gjennomførte høsten 2018 ekstern skolevurdering. I den forbindelse har skolen fått veiledere fra skrive- og matematikksenteret, som vil veilede skoleledelsen i arbeidet med å

- Forberede fagfornyelsens overordnede del
- Jobbe med å systematisere flere elevaktive metoder i regning
- Øke realfagskompetansen og evnen til å iverksette riktige tiltak.

Prosess

- Uke 44: Møte mellom veiledere og plangruppe for planlegging av utviklingsarbeidet
- Uke 45 – 47: Innledende tema i utviklingstid for hele lærergruppa
 - 29-30/11-19: Kursdager under ledelse av skrive- og matematikksenteret. (Hele personalgruppa reiser da til Åre for en to-dagers samling)
- Januar – Juni: faste møter mellom plangruppe og veiledere, og samlinger i utviklingstid for skolens lærere
- Juni 2020: Evaluering

2. Regional håndbok i matematikk

Det ble i perioden 2011-2020 arbeidet fram en regional håndbok i matematikk for aldersgruppa 4-8 år for hele Fosen-regionen. (Håndboka er vedlagt). Denne angir viktige fokusområder, læringsmetoder og viktige matematiske begrep og sist, men ikke minst, god vurderingspraksis for både barnehage og skole. Denne håndboka har ikke i stor nok grad blitt tatt inn i skolene som det verktøyet det er tenkt å være i forhold til bl.a. tidlig innsats, på samme måte som den regionale plana for lese- og skriveopplæringen har blitt.

Indre Fosen kommune har for tiden en lærer som er i gang med sin lærerspesialist-utdanning i matematikk. Denne læreren er ansatt ved Testmann Minne skole, men vil

etter endt utdanning bli lærerspesialist i matematikk for hele kommunen. En av oppgavene han har fått, er å være ansvarlig for revidering av håndboken, sett i lys av bl.a. Fagfornyelsen, og lede arbeidet med å få implementert den som et godt verktøy for lærerne i alle våre skoler, på lik linje med det arbeidet som er gjort på lesing og skriving.

Prosess

- November 2019: Oppstart revidering av håndboken
 - o Lærerspesialist starter arbeidet
 - o Skolene utnevner lokale fagansvarlige for matematikk som skal delta inn i arbeidet med revideringen
 - Jevnlige møter
 - Høringer på skolene
 - Veileder fra matematikksenteret bidrar i prosessen
- Mai 2020: Håndboka skal være ferdig revidert
- September 2020: Alle skolene tar håndboka med inn i utviklingstid og starter lokalt arbeid med implementering etter samme metode som er benyttet av lese- og skriveveilederne ved skolene.
- Desember 2020: Evaluering og veien videre.

3. Lærerspesialistens rolle og oppgave i skolene i Indre Fosen

Kommunens lærerspesialist i matematikk har inngått et samarbeid med Stadsbygd skole og veilederne fra matematikksenteret for å se på videre utvikling av matematikkfaget. Han har også registrert skolens mangelfulle iverksetting av tiltak (slik også tilsynet fra Fylkesmannen konkluderte med) og oppfølging av disse. Det er hans tydelige tilbakemelding at utfordringen ligger i å kunne ta viktige og riktige prioriteringer hos den enkelte lærer. Han sier at man må prioritere de ulike emnene, og også innenfor emnene, mye tøffere. I dette arbeidet ligger det implisitt at skolene må identifisere hva som er avgjørende for å lykkes, og hva som er av mindre betydning. Når man har identifisert essensen i emnene, kan man også sentrere undervisningen på en helt annen måte enn det lærebøkene legger opp til, og man kan gjøre fortløpende vurderinger av om denne essensen er forstått av elevene. Ved å prioritere bort mer uviktige elementer, skaper man seg også tid til å dvele ved de viktige elementene, og man kan også kjøre gruppedelinger som gjør at flere når frem til den essensielle kunnskapen.

Dette er et arbeid som krever både tid og kompetanse, og som vi mener er noe alle skolene i Indre Fosen må være en del av, ikke minst sett i lys av Fagfornyelsen og lovbestemmelsene om tidlig innsats og intensiv opplæring.

Prosess

- Januar – august, 2020 – arbeide med Fagfornyelsen
 - o Arbeidet vil foregå både i ledergrupper, faggrupper på tvers av skolene, innad på skolene og på trinn (se vedlagte tidsplan for innføring av Fagfornyelsen i Indre Fosen kommune)

4. PPT sin rolle og oppgave i skolene i Indre Fosen

Indre Fosen kommune deltar i et statlig initiert pilotkommuneprosjekt knyttet til inkludering. I dette arbeidet har kommunens PP-tjeneste en sentral rolle. De har bl.a. etablert faste dager med tilstedeværelse ved alle skolene, for på denne måten å kunne være «tett på» den enkelte lærer og trinn i hverdagen. Det er igangsatt

systematisk veiledning, i tillegg til at enkeltlærere kan drøfte ulike typer problemstillinger etter behov. PPT er gjort kjent med utfordringene knyttet til tilsynsrapporten, og vil gjennom denne typen organisering ha et spesielt fokus mot iverksettelse og oppfølging av tiltak knyttet til tidlig innsats og intensiv opplæring i særlig regning. (Se vedlagt samhandlingsmodell mellom PPT og skolene i Indre Fosen kommune)

Prosess

- Allerede iverksatt høsten 2019
- Evaluering august 2020

Skoleeiernivå

På skoleeiernivå konkluderte Fylkesmannen med at

- *Skoleeier ikke bruker informasjonen om skolenes praksis til å vurdere hvorvidt skolene følger regelverket innenfor området tidlig innsats.*
- *Skoleeier ikke har sørget for varige endringer når praksis ved skolene i kommunen har vært i strid med regelverket*
- *Skoleeier ikke har foretatt undersøkelser og vurderinger som tar sikte på å avdekke regelstridig praksis ved skolene*
- *Skoleeier ikke har vært i stand til å hindre en eventuell regelstridig praksis knyttet til tidlig innsats*
- *Skoleeier ikke har innhentet tilstrekkelig informasjon, ofte nok til å kunne vurdere om skolenes praksis er i samsvar med regelverket rundt temaet tidlig innsats*

Følgende tiltak skal gjennomføres på skoleeiernivå i Indre Fosen kommune for å rette opp de feil og mangler som Fylkesmannen fant under tilsynet om tidlig innsats:

1. Tilstandsrapporten

Skolenes fullstendige tilstandsrapporter som de utarbeider annethvert år, er en del av skoleeiers forsvarlige system. I tilsynsrapporten påpekes det at tidlig innsats og intensiv opplæring ikke omtales som en del av systematikken tilstandsrapporten er ment å være. Malen for skolenes tilstandsrapportering er nå revidert:

- I kapittel 1.1 Bakgrunn og hjemmelsgrunnlag er følgende tatt inn:
 - o *Skoleeier har ansvar for å se til at vurderingen blir gjennomført etter forutsetningene. Skolenes tilstandsrapporter, som utarbeides annethvert år, er skolenes skriftlige tilbakemelding til skoleeier om organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen, og skolenes vurdering av om dette arbeidet bidrar til å nå de forskriftsfestede målene, særlig innenfor*
 - *Tilpasset opplæring – opplæringsloven § 1-3 og forskrift til opplæringsloven § 3-11*
 - *Tidlig innsats og intensiv opplæring – opplæringsloven § 1-4*
 - *Spesialundervisning – kapittel 5 i opplæringsloven*
 - *Elevene sitt skolemiljø – opplæringsloven § 9A*
- I kapittel 1.2 Fireårsplan for styringsdialogen er følgende tatt inn:
 - o *Skoleeier – oppvekstutvalg og kommunestyre – skal, om det avdekkes lovbrudd i forhold til opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven, fatte vedtak om retting med tidsfrist. Skolene skal skriftlig rapportere til skoleeier om tiltak for retting innen tidsfristen.*

- I kapittel 1.4 Skolens tilstandsrapport er følgende tatt inn
 - *Skolens tilstandsrapport skal bidra til [...] å gi skoleeier grunnlag for å fatte eventuelle vedtak om endring om det avdekkes lovbrudd*
- I kapittel 8 Konklusjon er følgende føringer lagt
 - *Konklusjonen skal bygge på skolens måloppnåelse i forhold til de statlige lovkrav og de lokale mål innenfor*
 - *Tilpasset opplæring*
 - *Tidlig innsats og intensiv opplæring*
 - *Spesialundervisning*
 - *Elevenes skolemiljø*
 - *Medvirkning og motivasjon*
 - *Resultater og vurdering*
 - *Inkludering*
 - *Fysisk aktivitet og kosthold*
 - *I tillegg skal hver enkelt skole redegjøre for det utviklingsarbeidet som skal iverksettes på bakgrunn av den konklusjonen som er fattet.*

Arbeidet med tilstandsrapportene er i tillegg til å være et redskap for skoleeiers forsvarlige systemkontroll, ment å være et redskap for å øke kompetanse og forståelse innenfor de gjeldende lovverk (så som opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven). I den nye malen har vi derfor også tatt med de statlige lovkrav som skal ligge til grunn for de lokale målene innenfor hvert av rapporteringstemaene. Disse lovkravene er ikke skrevet inn i den overordna malen. Det vil i første rektormøte 2020 igangsettes en prosess hvor rektorene legger inn de statlige lovkrav, som et ledd i deres kompetanseheving i lovverksforståelse. Dette vil så bli grunnlaget for det videre arbeidet med å lage lokale mål innenfor hvert område, ut ifra de lovkrav som forefinnes. De som vil være involvert i utarbeidelsen av de lokale mål er:

- Skoleledelsen på alle skolene
- Lærergroppene på alle skolene
- Elevrådene ved alle skolene
- FAU ved alle skolene
- Skoleeier ved oppvekstutvalget

Den endelige malen for tilstandsrapporten med alle statlige lovkrav og lokale mål, vil bli gjennomgått og vedtatt i oppvekstutvalget i april 2020.

2. Lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen

I tilsynsrapporten slås det fast at i den lokale handlingsplana for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune, er ikke tidlig innsats eller intensiv opplæring nevnt under fasen på oppfølging. Dette er nå endret, og det er lagt inn en ny innledning til kapittel 6. Kartlegging og oppfølging av kartlegging i skolene – tidlig innsats og intensiv opplæring. Her beskrives opplæringslovens § 1-4 som grunnlag for all vurdering og kartlegging som skal foregå i skolene våre, samt kravet om å sette i verk tidlig innsats og intensiv opplæring uavhengig av den formelle kartleggingen.

I tillegg er tiltak gjennom intensiv opplæring tatt inn i kolonnen for etterarbeid og evaluering.

Denne handlingsplanen er fortsatt under utarbeidelse, og er så langt ikke gjennomgått fullt ut i lærergroppene, i skoleledergruppene eller i politisk nivå. Dette vil bli gjennomført i løpet av våren 2020:

- Det endelige forslaget til Lokal handlingsplan for vurdering i og av skolene i Indre Fosen kommune vil bli sendt ut på høring i løpet av januar/februar 2020. Høringsinstanser vil være
 - o Skoleledergruppa
 - o Lærergruppene ved alle skolene i Indre Fosen kommune
 - o PPT
- Når høringen er over, vil planen bli tatt inn i oppvekstutvalget for endelig behandling og vedtak (mars/april 2020)

Etter endelig vedtak i oppvekstutvalget, blir planen den grunnleggende føringen for all vurdering som skal skje i og av skolene i Indre Fosen kommune helt fra klasserom til skoleeiernivå. Den vil også bli tatt inn som grunnleggende føring i arbeidet med fagfornyelsen, og da særlig våren 2020, hvor temaet er ny vurderingspraksis. (Se vedlagte plan for innføring av Fagfornyelsen i skolene i Indre Fosen kommune.)

3. Temaplan for rektor- og skoleledermøtene

For å sikre at skoleeier bruker informasjonen om skolenes praksis til å vurdere om skolene følger regelverket innenfor de forskjellige områdene, utarbeides det nå et årshjul for tema som skal være fast på rektor- og skoleledermøtene de kommende år. Dette årshjulet er ikke ferdig enda, men noen av de temaene som vil bli med i årshjulet er:

- Gjennomgang av resultat av nasjonale prøver
 - o Her skal skolene selv gjøre en intern jobb i tillegg, hvor resultatene skal analyseres i lærergruppa, og eventuelle utfordringer skal belyses ved hjelp av pedagogisk analyse. (oppstart oktober/november 2019)
- Gjennomgang av elevundersøkelsen og Olweus-undersøkelsen
- Gjennomgang av obligatoriske kartleggingsprøver

Årshjulet skal ferdigstilles i løpet av november 2019.

Fra tilsyn til endret praksis i alle våre skoler

Som tidligere redegjort for, er en del av grunnlagsdokumentene allerede endret, mens andre er under revidering. Vi mener at gode grunnlagsdokumenter er et viktig redskap inn i det forsvarlige system både skoleledelse og skoleeier skal ha for å sikre at elevene får den oppfølging de har krav på i henhold til lovverket. Det som blir viktig framover, er å få spredt dette helt ned i klasserommet, og at alle våre lærere har den kunnskap og kompetanse som trengs for at de føringer som settes i styringsdokumentene, skal gjenspeiles i det daglige arbeidet i klasserommene. Dette gjelder ikke bare ved Stadsbygd skole, hvor tilsynet ble gjennomført, men for alle grunnskolene i kommunen. Vi kommer til å ta med erfaringene fra kompetansehevingsprosessen ved Stadsbygd skole, videre inn i samarbeidet som alle skolene er en del av. Evaluering av prosessen ved Stadsbygd skole vil derfor bli et fast tema i alle rektormøtene i året som kommer.

Med hilsen
Laila Bragstad
enhetsleder skole

Laila.Bragstad@indrefosen.kommune.no
Tlf: 92827470

Dokumentet er elektronisk og har ingen fysisk signatur.

Hvis du ønsker å svare på dette brevet, logger du deg inn i vår tjenesteportal Rettpåsak: indrefosen.kommune.no/rettpasak Oppgi gjerne dette saksnummeret: 2019/1779

Du kan også kontakte oss per post til:
Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13, 7100 RISSA
Sentralbord: 74 85 51 00

Vedlegg

- 1 Plan for ekstern vurdering for utvikling for skolene i Fosenregionen 2018-2023
- 2 Regional håndbok i matematikk for aldersgruppa 4-8 år for hele Fosenregionen
- 3 Tidsplan for innføring av Fagfornyelsen i Indre Fosen kommune
- 4 Samhandlingsmodell mellom PPT og skolene i Indre Fosen kommune
- 5 Mal for tilstandsrapport for skolene i Indre Fosen kommune
- 6 Lokal handlingsplan for vurdering i og av grunnskolene i Indre Fosen kommune